

SXEDIO.FS6

13.9.1950: Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΑΚ ΦΩΛ ΔΗΛΩΝΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΕΩΡΕΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΝΑ ΑΝΑΚΙΝΗΘΕΙ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΤΟΝ ΟΗΕ ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΥΤΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΥΘΕΙ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΑΣ

Σαν η Πρεσβεία της Εθναρχίας με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Κερύνειας Κυπριανό, έφθασε στη Νέα Υόρκη βρήκε το έδαφος καλά προετοιμασμένο ενώ η ελληνοαμερικανική οργάνωση ΑΧΕΠΑ αποτελούσε γερό στήριγμα για τις εξορμήσεις της Πρεσβείας, η οποία είχε μαζί της και την τρίτη σειρά των τόμων του Δημοψηφίσματος με επιδίωξη να τους παραδώσει στα Ηνωμένα Έθνη.

Σαν το υπερωκεάνειο "Κορόνια" κατέπλευσε στο λιμάνι της Νέας Υόρκης για το τελευταίο μέρος της αποστολής της Πρεσβείας η υποδοχή που της επιφύλαξαν οι Ελληνοαμερικανοί προκάλεσε σ' αυτούς εντύπωση και ήταν κάτι που δεν το ανέμεναν.

Οι στιγμές ήταν πραγματικά συγκινητικές. Ο ανταποκριτής της Κυπριακής εφημερίδας "Έθνος" Σπύρος Μινωτός μετέδιδε από τη Νέα Υόρκη (Μεταγλώττιση):

"Πάνω στο πλοίο χαιρέτισε την Πρεσβεία εκ μέρους της ελληνοκυπριακής ομογένειας της Αμερικής ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας των Σωματείων κ. Βαγιώνης, ο οποίος ανέφερε ότι ο Ελληνισμός της Αμερικής τίθεται στο πλευρό του Κυπριακού λαού στον υπέροχο και απτόητο αγώνα του για εθνική αποκατάσταση. Το πλήθος που συγκεντρώθηκε ξέσπασε σε ζηρώτατες ζητωκραυγές υπέρ της Ένωσης.

Στην προκυμαία ανέμεναν και υπεδέχθησαν τα μέλη της Πρεσβείας υπό παρατεταμένων ζητωκραυγών υπέρ τη Ένωσης της Κύπρου και της Ελλάδας, τα κυπριακά σωματεία της Νέας Υόρκης με Ελληνικές σημαίες και λάβαρα, τα Διοικητικά Συμβούλια της αμερικανικής Λεγεώνας και των Ελληνοαμερικανικών Οργανώσεων ΑΧΕΠΑ και ΓΚΑΠΑ, οι περισσότερες Ελληνικές Οργανώσεις, Ολυμπιονίκες και ο Επίσκοπος

Νίσης, τοποτηρητής του Αρχιεπισκόπου Αμερικής Μιχαήλ Κωνσταντίδη.

Τα μέλη της Πρεσβείας καταλήφθηκαν από συγκίνηση και με δυσκολία συγκρατούσαν τα δάκρυά τους. Ο αρχηγός της Πρεσβείας Μητροπολίτης Κερύνειας Κυπριανός απευθύνθηκε για πρώτη φορά προς τον αμερικανικό λαό από του ραδιοφωνικού μικροφώνου και ομιλούσας κινητογραφικής ταινίας που λήφθηκε υπό μορφή ζουρνάλ. Ο Σεβασμιότατος ζήτησε από το λαό της μεγάλης Δημοκρατικής Συμπολιτείας του Ατλαντικού όπως βοηθήσει στην παγίωση της πατροπαράδοτης φιλίας μεταξύ της Αγγλίας και της Μητέρας Ελλάδας με την αποβολή των ακάνθων που τραυματίζει τις ψυχές ολόκληρου του Ελληνικού λαού.

Βοηθήσετε, κατέληξε όπως απομακρύνουμε τα βρωμερά χέρια του διεθνούς κομμουνισμού, ο οποίος προσπαθεί να παρουσιάσει τούτο ως άρνηση των αρχών με τις οποίες πολεμούν στην Κορέα Αγγλοι, Αμερικανοί, Έλληνες και άλλοι στρατιώτες".

Η Πρεσβεία στρώθηκε στη δουλειά από την ίδια κιόλας μέρα.

Στο ξενοδοχείο όπου κατέλυσαν τα μέλη της Πρεσβείας έγινε σύσκεψη με τους Ελληνοαμερικανούς, οι οποίοι την ενημέρωσαν για τις ενέργειες στις οποίες είχαν ήδη προβεί προς την αμερικανική Κυβέρνηση

Παράλληλα η Πρεσβεία διόρισε τον Πώλ Ράλλη Μυριανθόπουλο Γραμματέα της στις Ηνωμένες Πολιτείες και την επομένη άρχισε την προσπάθεια διαφώτισης με πρώτη επαφή με μια ομάδα 800 Κυπρίων της Αμερικής στην τοποθεσία "Τέρρας Βιου" στο πλαίσιο εκδρομής.

Η Πρεσβεία έγινε αντικείμενο θερμών εκδηλώσεων και ο Κυπριανός απευθυνόμενος στους Κυπρίους των Ηνωμένων Πολιτειών διαβεβαίωσε ότι οι Κύπριοι παραμένουν φίλοι των Αγγλων και ότι η Πρεσβεία πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες με στόχο να στεριώσει αυτή τη φιλία.

Στην ίδια συγκέντρωση ο Πώλ Ράλλης εξήγησε με

λίγα λόγια το κυπριακό στους νέους κυρίως και κατέληξε:

" Αλλά από σήμερα αρχίζομεν μια νέα σελίδα πλήρη ελπίδων".

Το έδαφος φαινόταν πρόσφορο κι' η Πρεσβεία άρχισε αμέσως επαφές με στόχο να επιδιώξει την εγγραφή του Κυπριακού στα Ηνωμένα Έθνη.

Έπρεπε όμως να βρει κάποια χώρα η οποία θα αναλάμβανε αυτή την πρωτοβουλία μια κι η Ελληνική Κυβέρνηση τηρούσε αρνητική θέση.

Μια από τις πρώτες επαφές της Κυπριακής Πρεσβείας ήταν στις 13 Σεπτεμβρίου με τον αμερικανό βοηθό Υφυπουργό Εξωτερικών Μακ Φωλλ στο Στέιτ Ντηπάρτμεντ.

Η Πρεσβεία ζήτησε από τον αμερικανό επίσημο να αναλάβει η χώρα του να εγγράψει το Κυπριακό στα Ηνωμένα Έθνη γιατί πίστευε ότι όλοι θα έσπευδαν να την βοηθήσουν μια και θεωρούσε το αίτημα των Κυπρίων δίκαιο.

Όμως τα πράγματα δεν ήταν έτσι όπως τα ανέμενε η Πρεσβεία. Ο Μακ Φωλλ είπε ότι η χώρα του συμπαθούσε κάθε λαό που επιδίωκε να εφαρμόσει το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, αλλά είχε την άποψη ότι δεν ήταν ο κατάλληλος χρόνος, μέσα στα διεθνή προβλήματα που υπήρχαν, να ανακινηθεί το Κυπριακό σε μεγάλη έκταση.

Ο Μακ Φωλλ είχε την ίδια άποψη με τον πρωθυπουργό της Ελλάδας Νικόλαο Πλαστήρα: Το Κυπριακό έπρεπε να λυθεί μεταξύ Ελλάδας και Αγγλίας.

Η Πρεσβεία επέμενε τουλάχιστον να πληροφορηθεί ποια στάση θα τηρούσαν οι Ηνωμένες Πολιτείες αν το Κυπριακό παρουσιαζόταν από άλλη χώρα στα Ηνωμένα Έθνη.

Κι'εδώ ο Μακ Φωλλ απέφυγε να δεσμευθεί. Είπε ότι η στάση της χώρας του θα ρυθμιζόταν ανάλογα με τις περιστάσεις της στιγμής.

Έτσι τα μέλη της Πρεσβείας είπαν στο Μακ Φωλλ ότι εφ' όσον οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν μπορούσαν να αναλάβουν την προώθηση του ζητήματος της Κύπρου ήταν υποχρεωμένα να προσφύγουν στα Ηνωμένα Έθνη.

Ακόμα η Πρεσβεία είπε στο Μακ Φωλλ ότι αν δεν γίνει η Ένωση υπήρχε μεγάλη απειλή να ενισχυθεί ο παγκόσμιος Κομμουνισμός ενώ με την επίλυση του κατοχυρωνόταν η Δημοκρατία.

Ανάφερε ακόμη ότι η πρεσβεία δεν διαπνεόταν από αντιβρετανικά αισθήματα αλλά πίστευε ότι η Ένωση θα διευκόλυne να στεριώσει η Ελληνοβρετανική φιλία.

Επίσημα η Πρεσβεία ανακοίνωσε τα ακόλουθα σχετικά με τη συνάντηση:

"Η Κυπριακή Πρεσβεία μετέβη εις το Στέιτ Ντιπάρμεντ και επεσκέφθη τον βοηθόν Υφυπουργόν Εξωτερικών κ. Μακ Φωλ. Ο εν λόγω Υφυπουργός, αφού άκουσε τη πρεσβείαν εκθέτουςαν το κυπριακόν ζήτημα εδήλωσεν ότι η Αμερική συμπαθεί κάθε λαόν, ο οποίος επιδιώκει την εφαρμογήν του δόγματος της αυτοδιαθέσεως, και επομένως είναι φυσικόν να αισθάνεται αισθήματα συμπαθείας προς τον Κυπριακόν λαόν του οποίου γνωρίζει τους αγώνας και έλαβε γνώσιν των τελευταίων παλλαϊκών υπέρ της Ενώσεως εκδηλώσεων του.

Αλλά, είπεν, η αμερικανική κυβέρνησις φρονεί ότι το κυπριακόν ζήτημα πρέπει να λυθή μεταξύ Ελλάδος και Αγγλίας εφ' όσον δε οι Κύπριοι αποτείνονται προς τας Ηνωμένας Πολιτείας, αύται φρονούν ότι δεν είναι η κατάλληλος στιγμή εν μέσω τώσων διεθνών προβλημάτων διά την ανακίνησιν εις μεγάλην κλίμακα του Κυπριακού".

Λεπτομέρειες για τη συνάντηση έδωσε και ο ανταποκριτής της εφημερίδας "Έθνος" στην Ουάσιγκτων που βρισκόταν σε επαφή με την Πρεσβεία:

"Η Κυπριακή Πρεσβεία έμεινε με την εντύπωσιν, ότι η Αμερικανική Κυβέρνησις πράγματι τρέφει συμπαθείας προς το Κυπριακόν ζήτημα, αλλά ως ετόνισεν εις τον αμερικανόν υφυπουργόν, έν όψει αρνήσεως της Αμερικανικής κυβερνήσεως να παρέμβη διά μίαν άμεσον λύσιν του προβλήματος της Κύπρου, οι Κύπριοι είναι ηναγκασμένοι να προσφύγουν εις τον ΟΗΕ.

Πρόσθεσε δε η Πρεσβεία ότι θα ήθελε να

πληροφορηθή ποία θα είναι η στάσις της αμερικανικής αντιπροσωπείας όταν τούτο έλθη προ των Ηνωμένων Εθνών. Η απάντησις του αμερικανού υφυπουργού ήτο ότι το ζήτημα θα ρυθμισθή αναλόγως προς τας περιστάσεις της στιγμής κατά την οποίαν θα αχθή το Κυπριακόν εις τον ΟΗΕ.

Τα μέλη της Πρεσβείας ετόνισαν εις τον αμερικανόν αντιπρόσωπον ότι είχαν την πεποίθησιν ότι η Αμερική δεν ήτο δυνατόν παρά να συμπαθή προς την υπόθεσιν των, διότι το αντίθετον θα ήτο παραβίασις των ιδίων της αρχών".

Σύμφωνα με δηλώσεις του Ν. Κλ. Λανίτη στον ανταποκριτή της αθηναϊκής εφημερίδας "Καθημερινή" η συνομιλία με τον Μακ Φωλλ έγινε "σε θερμή ατμόσφαιρα" και ότι η πρεσβεία έθεσε το Κυπριακό "τονίσασα ότι αν δεν γίνη η Ένωσις υφίσταται απειλή ενισχύσεως του παγκοσμίου κομμουνισμού, ενώ αντιθέτως η επίλυσις του προβλήματος κατοχυρώνει τας Δημοκρατίας.

Τόνισε ακόμα πρόσθετε η εφημερίδα ότι δεν εμπνέεται από αντιβρετανικά αισθήματα, αλλά πιστεύει ότι η Ένωσις θα διευκολύνη τη στερέωσιν της ελληνοβρετανικής φιλίας".